

A szilícium és vegyületei

Írd fel az alábbi reakciók rendezett egyenletét!

- Ammónia reakciója vízzel:
- Szén-monoxid égése:
- Foszforsav reakciója nátrium-hidroxiddal:
- Szalakáli bomlása hő hatására:
- Szén-dioxid kimutatása meszes vízzel:

- $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} = \text{NH}_4^+ + \text{OH}^-$
- $2 \text{CO} + \text{O}_2 = 2\text{CO}_2$
- $\text{H}_3\text{PO}_4 + 3\text{NaOH} = \text{Na}_3\text{PO}_4 + 3\text{H}_2\text{O}$
- $\text{NH}_4\text{HCO}_3 = \text{NH}_3 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- $\text{CO}_2 + \text{Ca}(\text{OH})_2 = \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$

1.) Szerkezete:

- **IV: főcsoport;**
- **4 vegyértékelektron**
- atomrácsos szerkezetű

2.) Fizikai tulajdonságai:

- Magas olvadáspontú, kemény anyag.
- Félvezető.
- Kékesszürke, fémesen csillogó.
- Fizikai oldószere nincs.

3.) Kémiai tulajdonságai

- Kevésbé reakcióképes, csak magas hőmérsékleten lép reakcióba.
- Savval, vízzel nem reagál.
- Lúgok könnyen oldják:
- $\text{Si} + 2 \text{NaOH} + \text{H}_2\text{O} = \text{Na}_2\text{SiO}_3 + 2\text{H}_2 = \text{Nátrium-szilikát (vízüveg)}$

4.) Előfordulása

- Elemi állapotban nem fordul elő.
- Legismertebb vegyülete a kvarc.

5.) Felhasználása

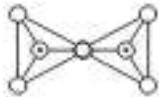
- Elektronikaiiparban.

Szilícium-dioxid SiO_2

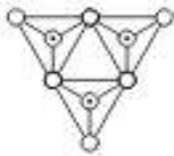
6.) Szerkezete: Atomrácós kristályrácot alkot.

SiO_4^{4-} mint a Be_2SiO_4 (ferakit)ban

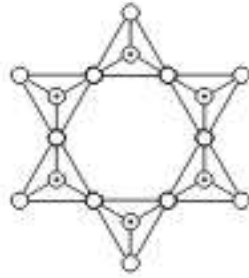

$\text{Si}_2\text{O}_7^{2-}$ mint a $\text{Sc}_2\text{Si}_2\text{O}_7$ (hartveitit)ben

$\text{Si}_2\text{O}_7^{6-}$ mint a $\text{BaTiSi}_3\text{O}_{13}$ (benitit)ben

Néhány diszkrét szilikát-ion szerkezete

$\text{Si}_6\text{O}_{18}^{12-}$ mint a $\text{Be}_3\text{Al}_2\text{Si}_6\text{O}_{18}$ (berill)ben

Kolot Tamás ÉH.

7.) Legismertebb módosulata a kvarc.

- Színtelen, átlátszó, kristályos anyag.
- Vízben, savakban nem oldódik.
- Lúgokkal reagál
- $\text{SiO}_2 + 2\text{NaOH} = \text{Na}_2\text{SiO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
- Olvadéka lehűtve üvegszerűvé dermed.
- Üvegyártás alapanyaga
- a) Kvarcüveg
- b) Féldrágakövek

8.) Üveg

- Alapanyagai: kvarc+szóda (Na_2CO_3) + fém-oxidok
- Az alapanyagokat összeömlesztik, majd gyorsan lehűtik
- Amorf szerkezetű, nincs éles olvadáspontja.

